

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*

FACTORS AFFECTING SUKSASONGKHAO SCHOOL EFFECTIVENESS IN THE NORTHERN UNDER THE OFFICE BUREAU OF SPECIAL EDUCATIONAL ADMINISTRATION

จิระวัฒน์ วังกะ¹, ผศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ², ผศ.ดร.เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม³

Chirawat Wangka¹, Asst.Prof.Dr. Paradee Anannawee², Asst.Prof.Dr. Charoenwit Sompongdam³

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³ ที่ปรึกษาร่วม คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ จำนวน 205 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นต้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยพฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ ระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยพฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนของโรงเรียน ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนตามลำดับ
4. ปัจจัยสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหาร ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน ปัจจัยด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยนโยบายและการปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัด

สำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ (Y) มีค่าอำนาจพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 76.1 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .51 + .20X_{21} + .08X_{22} + .23X_{33} + .15X_{41} + .07X_{43} + .11X_{44}$$

หรือในรูปสมการคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Z} = .25Z_{21} + .12Z_{22} + .27Z_{33} + .18Z_{41} + .10Z_{43} + .14Z_{44}$$

คำสำคัญ : ปัจจัย / ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this study were to study the effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration, correlation between factors and effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration, factors effecting effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration and create a predictive equation effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration.

The sample used in the study consisted of 205 teachers in Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration. The instruments used for the data collecting was a checklist questionnaires and a five leveled rating scale questionnaire was divided into 2 episodes and included the factors affecting the effectiveness of schools, school

effectiveness. Data were analyzed using the computer program. The statistics utilized in analyzing the data were mean, standard deviation, simple correlation, multiple regression analysis and stepwise multiple regression analysis. The findings of the research indicate as follows:

1. Effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration. Overall and specifically, were rated at a high level.

2. Administrators' behavior, Teachers' behavior, and the school management of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration. Correlation with effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration, were found significantly at .05 level.

3. Administrators' behavior (X_2), Teachers' behavior (X_3), and the school management (X_4). Effecting with effectiveness of Suksasongkhao school in the northern under the office bureau of special educational administration (Y), were found significantly at .05 level.

4. Administrators' competency (X_{21}), the leadership change (X_{22}), teachers' competency (X_{33}), school environment (X_{41}), resources and educational technology (X_{43}), and policy and practice (X_{44}) were the best predictors of the effectiveness of school under the office of special education administration (Y) with 76.1 percent that could be written in the form of follows equation is:

$$\hat{Y} = .51 + .20X_{21} + .08X_{22} + .23X_{33} + .15X_{41} + .07X_{43} + .11X_{44}$$

Or in the standard equation below.

$$\hat{Z} = .25Z_{21} + .12Z_{22} + .27Z_{33} + .18Z_{41} + .10Z_{43} +$$

14Z₄₄

Keywords : Factors/ Effectiveness of school

บทนำ

ในปัจจุบันและอนาคตที่สังคมมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจำเป็นต้องมีการประเมินประสิทธิผลขององค์การทางการศึกษาเช่นเดียวกับองค์การอื่น ๆ เพราะมีการแข่งขันในระดับประเทศที่ทำให้ต้องมีการปรับตัวและส่งผลให้ทุกองค์การในประเทศรวมถึงระบบราชการทั้งหลายต้องมีการปรับตัว ทรัพยากรภายนอกมีจำกัดต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพทุกองค์การรวมถึงระบบการศึกษาที่เป็นของรัฐบาลก็ต้องมีการปรับตัวเพราะงบประมาณจากส่วนกลางมีจำกัด ด้วยเหตุดังกล่าวแล้วจึงทำให้องค์การทางการศึกษาต้องให้ความสนใจในการจัดการศึกษาให้ได้ประสิทธิผลขององค์การด้วยวิธีการเชิงระบบ [1]

การดำเนินงานขององค์การมีเป้าหมายสูงสุดคือการบรรลุผลตามเป้าหมายขององค์การ โดยการบรรลุผลตามเป้าหมายหรือประสิทธิผลนั้น Hoy & Miskel [2] ได้กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิผลดังนี้ 1) ความสามารถในการปรับตัว 2) ความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย 3) ความสามารถในการบูรณาการ 4) การธำรงรักษาวัฒนธรรมที่องค์การนั้นจะบรรลุประสิทธิผลนั้นต้องมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวข้อง ซึ่งมี French & Bell [3]; Hoy & Miskel [2]; Pendley [4]; Reid David & Perter [5]; Davis & Thomas [6]; Mann D.[7]; Gibson et al.[8]; ปิติชาย ตันปิติ [9]; ญาณิศา บุญจิตรี [10] ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนจากนักวิชาการข้างต้นโดยสำคัญ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านองค์การหรือโรงเรียน 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 3) ปัจจัยด้านบุคลากรครู

การบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จนั้น ปัจจัยด้านโรงเรียนมีผลกระทบต่อพฤติกรรมในการทำงานและมีบทบาทต่อประสิทธิผลองค์การ [11] โดย Steers [11] ได้เสนอแบบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับประสิทธิผลองค์การพบว่าปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับนโยบายองค์การ โครงสร้างองค์การ ความรู้ เทคโนโลยี และปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวกำหนด เงื่อนไขลักษณะการทำงานของบุคคล และบรรยากาศขององค์การ สะท้อนไปสู่ผลการปฏิบัติงานขององค์การ ปัจจัยด้านผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำที่จะพาท้องค์การไปในทิศทางใหม่ที่สร้างสรรค์และพัฒนาองค์การและสังคมได้ในอนาคต [12] โดยพฤติกรรมผู้นำและคุณลักษณะของผู้นำเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและเป็นบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียนเพราะเป็นกระบวนการที่ผู้นำสร้างระบบความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การ ใช้อิทธิพลหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์การปฏิบัติตาม เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ [13] ปัจจัยด้านครู ถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะถือว่าครูเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด มีบทบาทสำคัญในการผลักดันกระบวนการเรียนรู้ การบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ ตลอดจนมาตรฐานและคุณภาพของผู้เรียน [14] ครู เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของสถานศึกษา เพราะครูจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนการสอนโดยตรงให้กับเด็กและเป็นผู้ให้ความรู้แก่ศิษย์ รวมถึงการกล่อมเกลาจิตใจลูกศิษย์ ให้ใฝ่คุณธรรมและฝึกหัดให้ใช้ความนึกคิดอย่างมีเหตุผล ให้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและมีคุณค่า [15]

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพันธกิจหลักส่งเสริม สนับสนุน และจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมจาก

ทุกภาคส่วนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพ การศึกษา โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือมีลักษณะ ประจำกินนอน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวเขา ด้อยโอกาส ทางการศึกษา และมีฐานะยากจน ผลสัมฤทธิ์ทางการ ศึกษาในสายสามัญอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียนมี ปัญหาด้านความเป็นอยู่ ด้านสาธารณสุข โภค ต่าง ๆ ครู โอนย้ายบ่อยขาดความต่อเนื่องในการพัฒนางาน ทำให้ ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ขาดบุคลากรที่ตรงกับสายงาน ขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวางแผนงาน [16]

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำ วิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ สามารถ นำไปเป็นแนวทางประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการจัด การศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมาก ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพ ของโรงเรียน พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพของโรงเรียน พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการ บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือสังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษจากปัจจัยสภาพของโรงเรียน พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการ บริหารโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ ปีการศึกษา 2556 จำนวน 445 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน จากการ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan [17] และนำไปกลุ่มสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น

แบบสอบถามมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โดย อาศัยแนวคิดการบรรจุเป้าหมายหรือประสิทธิผลของ Hoy & Miskel [25] 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถ ของโรงเรียนในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม 2) ความสามารถของโรงเรียนในการบรรจุเป้าหมาย 3) ความสามารถของโรงเรียนในการบูรณาการ 4) ความสามารถในการธำรงรักษาแบบแผนทาง วัฒนธรรม จำนวน 48 ข้อ และตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ มี 3 ด้าน จำนวน 44 ข้อ ได้แก่ 1) ปัจจัยด้าน โรงเรียน มี 25 ข้อ 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร มี 7 ข้อ 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมของครู มี 12 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 205 ฉบับ ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นเวลา 30 วัน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.17

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์ อย่างง่าย การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

สรุปผลวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยพฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัด ภาคเหนือ ระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยพฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนของโรงเรียน ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัด ภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียน ตามลำดับ
4. ปัจจัยสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหาร ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน ปัจจัยด้านบรรยากาศของโรงเรียน ปัจจัยด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยนโยบายและการปฏิบัติ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (Y) มีค่าอำนาจพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 76.1 โดยสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .51 + .20X_{21} + .08X_{22} + .23X_{33} + .15X_{41} + .07X_{43} + .11X_{44}$$

หรือในรูปแบบการคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Z} = .25Z_{21} + .12Z_{22} + .27Z_{33} + .18Z_{41} + .10Z_{43} + .14Z_{44}$$

การอภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง การให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง การให้บริการทางวิชาการกับชุมชน การรับฟังความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน การแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ การจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมครูแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน โรงเรียนจัดบรรยากาศองค์การให้เอื้อต่อการประสานงานและการทำงานร่วมกัน กำหนดขั้นตอนการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างหน่วยงาน การติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานอื่น ในภาครัฐ [16] สอดคล้องกับแนวคิดของ Mott [18] ได้สรุปว่าการที่สถานศึกษามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด พิจารณาได้จาก

ความสามารถในการผลิตนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิติชาย ต้นปิติ [9] พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ เพ็ญพิจิตร [19] ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 พบว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์

ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานในหน้าที่และนอกเหนือจากการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากรของโรงเรียนได้แสดงออกถึงความร่วมมือร่วมใจกัน สวัสดิการ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูและบุคลากรของโรงเรียน [16] สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย เข็มขุนทด [20] พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของวิทยาลัยเทคนิค ทั้งโดยรวมและทุกรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวก พระบัญชา ฤทธิ์งาม [21] พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของสำนักเรียนในโรงเรียนในจังหวัดชลบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง วิลัดดา เรืองศรี [22] พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกีฬา โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนกีฬาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม [23] พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถช่วยเสริมประสิทธิผลองค์กรศึกษาธิการจังหวัดโดยรวมที่ดี ด้าน

การให้รางวัลอย่างเหมาะสมมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเป็นบวก

3. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพโรงเรียน พฤติกรรมของผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ ได้นำนโยบายจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมาสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส โดยเข้าไปมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน มีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน ครูได้รับการส่งเสริม พัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ การศึกษาพิเศษ อย่างต่อเนื่องและสามารถจัดการเรียนการสอนเด็กด้อยโอกาสอย่างมืออาชีพ ครูมีขวัญและกำลังใจและสามารถแสดงศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ [16] สอดคล้องกับงานวิจัยของ Barber [24] ที่ศึกษาวิจัยระบบโรงเรียนในประเทศสมาชิก OECD พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับระบบคุณภาพของโรงเรียน 3 ประการ ได้แก่ การคัดคนที่เหมาะสมเข้ามาเป็นครู การพัฒนาให้เป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ และการประกันระบบการเรียนการสอนที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hoy & Miskel [25]สรุปว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้นำด้านการเป็นผู้นำและการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชกรุดมณี [26] พบว่า ภาวะผู้นำองค์กรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กรและเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายประสิทธิผลองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ Steers [11] สรุปว่า โครงสร้างองค์กรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพงศ์ ยงศ์กมล [27] พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล

ของโรงเรียนเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน
สำคัญที่สุดคือ ปัจจัยระดับโครงสร้างองค์การ

4. จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของ
ผู้บริหาร พฤติกรรมของครู และการบริหารงานโรงเรียน
ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ
ได้ร้อยละ 76.10 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการ
พัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้มี
ความรู้ความเข้าใจเรื่องคนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สามารถบริหารจัดการ บริหารหลักสูตรและวางแผนการ
จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การผลิต พัฒนา
กระจายสื่อเทคโนโลยีการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกสำหรับคนพิการให้ทั่วถึง เพียงพอและเหมาะสม
ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล
การประสานเครือข่ายการทำงานระหว่างหน่วยงานทั้ง
ภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการระดมทรัพยากร
ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและ
ผู้ด้อยโอกาส [16] สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภารดี
อนันต์นารี [28] พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมกันทำนาย
ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือสถานการณ์
โรงเรียน รองลงมาคือคุณลักษณะผู้นำของการบริหาร
และบรรยากาศของโรงเรียนตามลำดับ สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ญาณิตา บุญจิตรี [10] พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อประสิทธิผลองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอก นโยบายการบริหารและ
การปฏิบัติโครงสร้างองค์การ คุณภาพบุคลากร ลักษณะ
งาน ลักษณะผู้รับบริการ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม
องค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามตา ฮานีวรรณ
[29] พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านแรงจูงใจ ด้านการ
สื่อสาร สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร สอดคล้องกับ
ผลงานวิจัยของ McCurtain [30] พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน

มีความสามารถเท่าไร ก็จะส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียนมากขึ้นเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิผลของโรงเรียน
ด้านความสามารถของโรงเรียนในการบรรลุเป้าหมายอยู่
ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครู
สร้างสรรค์นวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการ
เรียนการสอน เมื่อนักเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถเข้า
เรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาและระดับอื่น ๆ ได้ตาม
เป้าหมาย รวมทั้งจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมนักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

2. ด้านพฤติกรรมของผู้บริหารของโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ ควรมีนโยบายให้ผู้บริหารโรงเรียนนำ
ความรู้ ความสามารถ ในการสร้างแรงบันดาลใจให้
บุคลากรร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ
โรงเรียนที่ตั้งไว้

3. ด้านพฤติกรรมของครู ผู้บริหารควร
สนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
และนำประสบการณ์มาใช้ในการเรียนการสอนแก่นักเรียน
ครูควรใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี
พัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
สูงสุด

4. ด้านการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน
ควรสร้างความร่วมมือที่ดีต่อครู นักเรียน และบุคลากร
โดยมีการสร้างค่านิยมที่ดี ที่เอื้อต่อความสำเร็จในการ
ดำเนินงานตามเป้าหมาย โดยมีระบบเทคโนโลยีที่
เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และบุคลากร

5. มีการนำผลที่ได้จากการประกันคุณภาพมา
ปรับปรุงและปฏิบัติในการดำเนินงาน และกำหนดหน้าที่
ความรับผิดชอบไปยังตัวบุคคลอย่างชัดเจน และมีการให้
รางวัลต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่บรรลุเป้าหมาย

6. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรเสริมสร้างสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารโดยให้ความสำคัญและกำหนดเป้าหมาย ในการนำความรู้และความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการบริการศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา

7. ปัจจัยการบริหารโรงเรียน ในด้านบรรยากาศของโรงเรียน ด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาและนโยบายและการปฏิบัติ ส่งผลและสามารถพยากรณ์ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญ ผู้บริหารควรส่งเสริมและจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้บุคลากรมีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนและบุคลากร มีการนำผลที่ได้จากการตรวจสอบ/ประกันคุณภาพไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน

8. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษควรมีนโยบายให้สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดขอบข่ายภาระงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ มีแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับนโยบายสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรวิจัยแนวทางพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย เชิงคุณภาพ

2. ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร ในด้านสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหาร

3. ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านพฤติกรรมของครู ในด้านสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน

4. ควรวิจัยรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- [1] Pracob Cooperat. (2013). *Efficiency and Effectiveness*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2556, จาก <http://pracob.blogspot.com>.
- [2] Hoy, W.K., & Miskel, C.G. (1991). *Education Administration : Theory Research and Practice*. (n.p.). New York : McGraw-Hill.
- [3] French, W. L. & Bell, C.H., Jr. (1978). *Organization Development : Behavioral Science Intervention for Organization Improvement*. New Delhi: Prentice-Hall.
- [4] Pendley, K.L.. (1985). *Effective Educational Leadership : Its Relationship to Personality Characteristics Interpersonal Behaviors and Leadership Style*. *Dissertation Abstracts International*.
- [5] Reid, K. and Others. (1988). *Towards the Effective School*. Oxford : Blackwell.
- [6] Gary A. Davis, Margaret A. Thomas. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Allyn & Bacon.
- [7] Mann, D. (1989). *Effective Schools as Dropout Prevention Strategies*. *NASSP Bulletin*, 273(518), 77-83.
- [8] Gibson, J. L., Ivancevich J. M. and Donnelly, J. H., Jr. and Konopaske, R. . (2006). *Organizations Behavior, Structure, Process*. 12th

- ed. New York : McGraw-Hill .
- [9] ปิติชาย ตันปิติ. (2547). *การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของชั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [10] ญาณิศรา บุญจิตร. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] Steers, R. M. (1977). *Organizational Effectiveness. A Behavioral View*.
- [12] Nanus, B. (1996). *Visionary Leadership : Creating a Compelling Sense of Direction for Your Organization*. San Francisco Jossey- Bass.
- [13] บัญชา ชลาภิรมย์. (2553). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสาธิต*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [14] เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2536). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [15] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- [16] สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2556). *สารสนเทศโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์*. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- [17] Krejcie, R.V. and D.W. Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities. Educational And Psychological Measurement*.
- [18] Mott, P. E. (1972). *The Characteristics of Effective Organizations*. New York: Harper and Row.
- [19] สมบูรณ์ เพ็ญพิจิตร. (2548). *การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1*.งานนิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [20] อำนวย เข็มขุนทด. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูกับประสิทธิผลของ วิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษาภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [21] พระบัญชา ฤทธิงาม. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาระบบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [22] วิไลดา เรืองศรี. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [23] ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม. (2538). *การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของศึกษานิเทศก์จังหวัด ที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์การ สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [24] Barber. (2007). *Constitutional Interpretation : The Basic Questions*. New York : Oxford University Press.
- [25] Hoy, W.K. & Miskel, C.G.(2001). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*, 6th Edition. Boston: McGraw-Hill.
- [26] ธวัช กรุดมณี. (2550). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงาน*

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [27] สุทธิพงศ์ ยงค์กมล. (2543). การวิเคราะห์ปัจจัยที่
ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [28] ภารดี อนันต์นาวิ. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [29] งามตา ธานีวรรณ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษายโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [30] McCurtain, B.R. (1989). Elementary School
Principal Competencies and School
Effectiveness : Instructional
Staff Perceptions. *Dissertation Abstracts
International*, 1, 41-A.